

Bijeenkomsten over digitale RIE en arbocatalogi

De juiste weg van plan naar praktijk

Twee verschillende bijeenkomsten in februari, één over de digitale RIE (Goed geregeld – gezonde toekomst) en één over de arbocatalogus (De Arbocatalogus), twee verschillende organisatoren en toch dezelfde boodschap: een laagdrempelige aanpak is belangrijk voor een succesvolle invoering.

Karin Peusens

Het lijkt het lot van arbo: goede bedoelingen, mooie plannen, een enthousiaste brancheorganisatie, maar bij de laatste stap naar de werkvloer stopt het proces. De zorgvuldig uitgewerkte plannen verdwijnen in een la en niemand kijkt er meer naar om. Bij de digitale risico-inventarisatie – evaluatie (RIE) is het vaak zo gegaan. Reden om tijdens het congres ‘Goed geregeld – gezonde toekomst’ aandacht te besteden aan succesvolle implementatiestrategieën van brancheorganisaties.

Arbo Platform Nederland, organisator van dit congres, heeft veel energie gestoken in de digitale RIE. ‘Toen we in 2003 begonnen met de digitalisering, was er weinig belangstelling vanuit branches’, zegt directeur Marga van Oostindie. ‘Inmiddels hebben zestig branches onder auspiciën van Arbo Platform de stap naar een digitale RIE gezet. Er is nu zelfs meer vraag dan aanbod.’

Ondanks toegenomen enthousiasme vanuit brancheorganisaties, liepen de aangesloten bedrijven nog steeds niet warm voor de digitale RIE. Uit onderzoek in 2005 kwam naar voren dat gebrek aan kennis, tijd en deskundigheid onderliggende oorzaken waren. Verschillende branches zijn vervolgens aan de slag gegaan om hier iets aan te doen.

Beslommeringen

Tijdens het ochtendprogramma van het congres presenteren branches hun succesverhalen op het gebied van de digitale RIE. Zo organiseren het productschap Vis en BGZ Wegvervoer workshops voor kleine groepen ondernemers. Door alle dagelijkse beslommeringen ontbreekt het hun aan tijd en kennis voor het opstellen van een digitale RIE. Tijdens deze workshops kunnen de ondernemers onder deskundige begeleiding ongestoord in een paar uur een digitale RIE opstellen. De ondernemers konden ook hun ervaring delen met branchegenoten. Een veelgehoorde opmerking tijdens de workshops: ‘Ik ben niet de enige die tegen dit probleem oploopt.’

De Centrale Branchevereniging Wonen (CBW) komt met enkele succesvolle implementatiestrategieën. Uit onderzoek van deze branchevereniging bleek dat een vijfde van haar leden niet wist wat een RIE was. De CWB legde bij de invoering daarom de nadruk op communicatie. Via alle beschik-

Kwart ondernemers weet niet dat RIE verplicht is

bare kanalen kregen de leden en niet-leden informatie over het belang en de voordelen en ook over de risico's van het ontbreken van een RIE. Daarnaast was een kwart niet op de hoogte van het feit dat de RIE verplicht is. Door de leden actief bij de digitale RIE te betrekken, door te variëren in communicatiemiddelen en leden onderling ervaringen te laten uitwisselen, nam dit aantal af.

Boodschap

Algehele boodschap op het congres 'Goed geregeld – gezonde toekomst': om draagvlak te krijgen voor de invoering van de digitale RIE is een laagdrempelige aanpak noodzakelijk. Een boodschap die ook klinkt op het middagcongres 'De arbocatalogus'. Organisator is de nieuwe netwerkorganisatie De Goede Praktijk. De bijeenkomst in Woerden vormt het officiële startsein voor deze organisatie die bedrijven en branches ondersteunt bij het opstellen van een arbocatalogus. Tijdens het congres worden de feiten, visies, kansen en ervaringen met de arbocatalogus op een rij gezet. Volgens Pepijn Nicolas, directeur van De Goede Praktijk, vraagt een goed gemaakte arbocatalogus om een 'non-deskundologische' aanpak.

'Arbodeskundigen spreken vaak de taal van de werkvloer niet. Hun – op zich prima – oplossingen blijven hierdoor vaak ongebruikt op de plank liggen. Met een 'non-deskundologische' aanpak bedenken werknemers en werkgevers samen

Pleidooi voor 'non-deskundologische' aanpak arbocatalogi

hoe ze de knelpunten wegnemen.' Door werknemers zelf oplossingen te laten aandragen, zou het arbobeleid meer draagvlak krijgen. De deskundige dient daarbij als achterwacht. Nicolas: 'Benut de vrijheid en kansen van de nieuwe Arbeidsomstandighedenwet. Dan voorkomen we nieuwe papieren tijgers en wordt de arbocatalogus een middel met groot praktisch en strategisch nut.'

Ronald de Leij van werkgeversorganisatie AWWN onderkent dat het belangrijk is dat de invulling van de catalogus vooral op microniveau plaatsvindt. 'Werknemers tot op het laagste niveau in de organisatie moeten actief meedenken over de catalogus. Het moet geen oplossing van bovenaf zijn, zoals bij de arboconvenanten nog te vaak het geval was', aldus het hoofd strategische beleidsontwikkeling.

Concurrentie

Ook Anja Jongbloed van FNV Bondgenoten pleit voor betrokkenheid van werknemers in het 'oplossingenboek'. Volgens haar moet veiligheid en gezondheid centraal staan bij gesprekken tussen sociale partners. 'De inhoud van de arbocatalogus mag geen onderhandelingsitem in cao's worden. We willen geen concurrentie op gezondheid.'

Naast veel positieve klinken op het congres ook wat kritische geluiden. Henk Bolk van Dexis Arbeid vraagt zich onder meer af wie het initiatief voor de catalogi gaat nemen en vindt een aantal zaken onduidelijk. 'Er is nog veel onduidelijk over de toetsing, handhaving en kwaliteitseisen van de arbocatalogi.'

Openstaande vragen

Bij beide congressen blijven enkele vragen open staan. De nieuwe Arbowet biedt werkgevers en werknemers en sociale partners meer regelvrijheid. Hoe gaan de sociale partners met die nieuwe ruimte om? Hoe zal de samenwerking tussen alle betrokken partijen verlopen? Hoe is de RI&E te linken met de arbocatalogus? Welke rol krijgt de arbodeskundige in de toekomst?

Zou het verleden antwoord bieden op deze vragen? De digitale RIE's bieden wellicht aanknopingspunten. In praktijk blijken zowel werkgevers als werknemers moeilijk te porren voor nieuwe initiatieven op arbogebied, zo kwam naar voren tijdens het congres van Arbo Platform. Hoewel alle partijen het belang van goede arbeidsomstandigheden inzien, ontbreekt het vaak aan kennis, tijd en initiatief. Voor de aanjagers van de arbocatalogi zullen waarschijnlijk nog vele congressen nodig zijn om hun visie wijdverspreid te krijgen. ◀◀

Meer info

Sinds 1 maart is het Arbo Platform Nederland opgeheven. De initiatieven die het ministerie de afgelopen jaren heeft gesteund zijn voortaan gebundeld binnen het ArboPortaal. Het ArboPortaal is te bereiken via dezelfde website als het platform: www.arbo.nl. Kijk voor meer informatie over de digitale RIE op www.rie.nl